

הגזול ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

קיד.

עין משפט נר מצוה

גה א ב טושי' ח"מ ק"י
כח ספק ד' נבגיה:
גו ב מ"י פ"י מ"ל
שמי' הלכה א סמג
עשין כח טושי' ח"מ ק"י
קשה ספק לח:
גז ד מ"י (ש) טושי' ע'
שם ספק לג:
גה ה מ"י שם הלכה ז
ופ"ו מהל' מ"ת הל'
ד ס"ה סמג שם ו"ר קו
טושי' ח"מ שם ספק מ
וטושי' י"ד ס"ה שלד ספק
מג:
גה ו מ"י פ"ה מהלכות
גזלה ואחרי' הל' י
סמג עשין מז טושי' ח"מ
ס"ה שפט ספק ה:
ז מ"י שם פ"ו הל' ב
ועשין הסגנות ובמ"מ
ופ"ה הל' י סמג שם
טושי' ח"מ ס"ה רעט ספק
ז וסמג שפט ספק א:
כא ח מ"י פ"ו שם הל'
טו סמג שם טושי' ח"מ
ס"ה שפט:
כב ט י מ"י שם הל' ד
סמג שם טושי' ח"מ
כג ב מ"י פ"ה שם הלכה
י סמג שם טושי' ע'
ח"מ ס"ה שפט ספק ה:
כד ל מ מ"י שם פ"ו
הלכה ג סמג שם
טושי' ח"מ ס"ה שפט:

הנהגות מהר"ב רבינושרר

[א] ת"ח"ה היינו גזול ואפסילו
למ"ד. (לעיל ז דף
עט:

לעזי רש"י

גיו"ר.א. (אנו לעז"י. אולי
צ"ל: גדרו).

מוסף רש"י

עורות של בעל הבית
מחשבה מטמאתן. בעל
הבית אילו עשו מוכרין
ועשה מהן מטות
ודולבקות
ומשפז עליהן לזכר
שלאו לי בלא חסרון
מלאכה מקבלין טומאה
מ"ד (לעיל סו).
ועל עבודתו. השני לזכר
מחשבתו מטמאתו לעבד
דמלך ומזון והלקוח
יעשה מהם מעלות
ועשין לא נגמרה מלאכתו
לכך (סו). של גזול
אין מחשבה מטמאתן.
ואע"פ שחשבו עליהן לזכר
שאלו לא חסרון מלאכה,
כיון לסיק מכלת סוסים
בגדים, כמו שטעוין
מעות דובין, מ"ט
דסתם גזולת ליכא יאוש,
דיון דדע מאן שקליה
אילו ותבע ליה ליכא
לזכר לענייה גזלה מנייה
אכל אלתה הוה, אכל
סתם גזילה ליכא יאוש,
דסתם מחשבתה ליה לזכר
גזל (וכע"ז קדושין ב.).
והאנס. ממסן דיהיב
דמי (לעיל סו). הקדשן
הקדש. ואסור ליהנות
(סו). והתרומות תרומה.
אסור לז"ס (סו).

ולא אמרן אלא חד אבא בריי לא. וא"ת והא לעיל שרי להפקעת
הלוואה וא"כ מפסידי' אותו הרבה שאם היה רואה יכול
לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתי' ליה כיון שאין משלם על ידו
אלא מה שחייב לו: **ל"ב** משום דינא דבר מצרא. פירשתי
בפרק המקבל (ב"מ דף קח:).
עד דמקבל עירייה ב'. אומר ר"ת
דהיינו דוקא כשישראל רואה
ליתן לו כמו שנותן לו העכו"ם אבל אם
העכו"ם רואה ליתן לו יותר * אין
להפסיד בשביל כן:

תנא ואם נפל ב'. מפורש לעיל
במרוצה (דף סו. ט):

רבה אומר בידוע נמי במחלוקת.
והא דלמנר במרוצה (לעיל
דף סח). ואף רבי אלעזר סבר חיוביה
לאחר יאוש כ' עד דפרין ודלמנא
דשמע' דליאש האי פירכא לא אתי
חליצה דרבה דליה לא מפליג מיד
בין סתם לידוע: **ל"ג** שאין יאוש
בבעלים מתנינן דה. אין מנייה המשנה
אלא כך מפרש שלא נתייאשו הבעלים
בלבד אפילו אומרים שנתיאשו:
היינו גזל. ואפי' למ"ד (א) לטעים
מוזין גזל הוא לענין שמשלם
כפל אבל מ"מ גזלן הוא דמקרי:
ת"ש הגנב והגזלן. ומשום דמיטמר
מאנישי קרי ליה גנב אע"ג
דלא משלם כפל למ"ד (סו) גזלן הוא:
דמקנה

א"ר יוחנן בן ברוקה נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך
בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא
יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
ברוקה אומר אף קוצץ ונותן את הדמים: **ג'.** תנא אם נטל מחזיר לבעלים
הראשונים קסבר * יאוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא
דאמרי * אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט * יאוש כדי קני מיהו
אי אמר אי אפשי בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו
שלו מפני שהבעלים ב' אמר * רב אשי * לא שנו אלא לטעים עובר כוכבים
אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף
* אדרבה איכא מסתברא עכו"ם דדייני * בגיטין לא מייאש ישראל כיון
דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם
ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין * סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם
משום דדייני בגיטין אבל לטעים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש * תנן
התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן
ר"ש אומר * חילוף הדברים של גזול מחשבה מטמאתן של גנב אין
מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם
אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי
לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו
הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו
אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו'
מני אי רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני
הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש בלסטים מוזיין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גזלן ת"ש
* הגנב והגזול והאנס הקדשן הקדש ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי
רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי
בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מוזיין ור' שמעון היא אי הכי היינו גזלן תרי
גזלן גזלן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגזלן
וקיימא

מוכס: אנס. דקמני גזלן הו' חמסן דהייז זוזי: ורבי שמעון פ"ה. דלמנר גזלן קני:
וקיימא

אפומא דחד. וגמלא שהפסידו שלא
שאלו יודעין לזון במשפט: כי דוואר. שטעון: חד אפומא שדו
ליה. על פי עד אחד אין מויליין ממנו
להכחיש העד כדי תורה. לשון אחר
אמר גזלן וקא ממו ליה (מגילה כח).

סריסין * (של צית רבי) העומדין לרדות
בחזקה: **והאמר מר זבין מעו"ס כו'.**
בבבא מצינא בהמקבל: **ארבעים.**
הרבעת: ברתני' הרי אלו שלו.
דמסתמא נתייאשו הבעלים מיד וקננהו
היאך ביאוש * ושינוי רשות: אם
נתייאשו הבעלים. דשמעין דליאוש
למנר ווי להסרון כיס אבל סתמא
לא וקשיא לטעים דסיפא אלסטים
דרשא ובגמרא פריך ומשני לה חדא
בלסטים עכו"ם וחדא בלסטים
ישראל דמייאש מסתמא: נחיל
גיו"ר.א: לא יקוץ את הסוכה. נתייאשו
דבורים על סוכת חבירו וירא לנטלן
אחת אחת שלא יצרכו לא יקוץ את
הסוכה להוליכן כולן ביחד ואפילו
ע"מ ליתן דמים: **ג'.** אם נטל
חמור מן המוכסין: יחזיר לראשונים.
ופליגא ברייתא אמתני': יאוש כדי.
שנתיאשו הבעלים כדי מוכס לא קנה
המוכס ביאוש לבדו בלא נתינת דמים
או שינוי מעשה וכי אחא ליד שני
באסור אחא ליהדי: אם לא להחזיר.
שחסידי הוא: יחזיר לבעלים הראשונים.
ולא למוכס: **בגיוסא.** * בגאווה ובזרוע:
אמרי מימר. לא ותן לו ואין חובטין
במקלות: לשון אחר דלמני לנגזל מי
יימר כדקאמרת הבא עדים שגנבו
מנך: **מחשבתו מטמאתן.** חישב
עליהם בדבר שאין צו חסרון מלאכה
כיון ו' לעבד ולמטה ירדו לטומאה
מיד: **ושל עבדן.** שאומנותו כזך
סתמיה למכירה הלכך אין מחשבתו
מחשבה שאם יצאו בני אדם לקנותו
ימכרו להן וגמלא שסופן למנעלין
ועדיין לא נגמרה מלאכתן לכך: של
גזלן אין מחשבתו מטמאתן. דלאו
לדידי הוא דכיון דידע מאן שקליה
מניה לא מייאש: **ושל גנב מחשבתו**
מטמאתן. דליאוש מרייה דלא ידעי
למאן יתבעו: חילוף הדברים. גזלן
כיון דשקליה מניה צדדיה ולא מני
קלי צדפה מייאש גנב סבר צדישנא
ליה ומשכחינא ליה: **בססה.** דלא
שמעין דמייאש דבהא פליגי דמר סבר
סתם גזילה ומר סבר חילוף הדברים
כדפרישית: **אבל בידוע.** דשמעין
דמייאש: **דברי הכל יאוש כדי קני.**
ואפי' גנב לר"ש וגזלן לרבנן: **בידוע**
נמי מחלוקת. דלא נמי דשמעין
דמייאש אמרי רבנן כגזלן דלא הו'
יאוש דכל שעתא דעמיה למנקטיה
כדינא וכן גנב לרבי שמעון: **דסתם**
במחשבותיו. הן מתניתין דעורות
דטירות דקמני לפי שלא נתייאשו
הבעלים: **שאלו יאוש לבעלים.** אין
יאוש יאוש: מוכס מוכסין לטעים
גנב ומשני בלסטים מוזיין. גזלן
הוא: היינו גזלן. והא תנא ליה

(א) ז"ל רב כהנא וכן הוא
גירסת הראש"ש, (ב) כי"מ
קח: (א) וז"ל דלמנר
יע"ז. (ד) לעיל סו.
(ה) ז"ל רב אשי וכן הוא
גירסת הראש"ש, (ו) ונתייאשו
כ"מ ל: ד"ה דני דמגמלא
נראה דגנב הבא בגמלא
ע"ש ופירש"י דהכא וז"ל
קלמ וגו' הערוך בערך גת
ב' דריני גנביי פ"י בכת
בגיאות בלי טענה, (ז) לעיל
סו: כלום פכ"ו מ"מ,
(ח) וקדושין נ: (ט) לעיל
סו. (י) ד"ה א"ל א"ל,
(כ) וז"ל א"ל א"ל.

הנהגות הב"ח

(א) גז' א"תנו נמי אחד
מומחה שד"י: (ב) רש"י
ד"ה מחשבתו ור' לענכא.
נ"ש ע"ל בדף ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' קסבר יאוש כדי לא
קני. תמוה לי כפונד' דלעיל
דף סו ע"ב דהקשה אביי
לר"י ממוכסין של
וכי' הא מתניתא דהכא
מוכס כר"י דעכ"פ יאוש
לחוד לא קני: שם ל"ש
א"ל לטעים עכו"ם. עין
עיונין דף סב ע"ה מ"ה
כ' נח: רש"י ד"ה חרי
א"ל שלו וכי' ושינוי
רשות. ק"ל דל"כ האין
אמרי גנבי קסבר יאוש
כדי ל"ק הא הו' יאוש
ושינוי רשות אלא ע"כ דלא
מקי שינוי רשות כמ"ס
חוס' לעיל דף סו פ"ה
דבסכא וז' דמוספי' וז' וז'
מתני' ובגיטא מתני' ק"ל
דמקי שינוי רשות א"כ
אין אמרי א"ל אם לא וכי'
מ"ט יאוש כדי קני ה"ל
ד"ל מתני' דמקי ש"ד
ולע"ז: שם וז"ה בגיטין
בבבא. כדש"י צ"מ דף ל'
ע"כ ה"ה הגי' כאן גומל
ובערוך ערך מנקטת הגי'
דנייה דמנקטת ופי' דדנין
בגוס: תוס' ד"ה עך
וכי' אין להפסיד בשביל
כן. עין צ"כ דף כ' ע"ה
חוס' ד"ה ולא לטעים:

רבינו הגנאל

לא אמרן אלא בדיני
דמוגסתא. פי' דין של
אמות העולם של
הדיוטות שדינין בגסות,
דאמרינן בגמ' נטלו
מוכסין, לא שנו אלא
בליסטים גוי דריני בגיטין,
פי' שדינין בשמא
ובשדור ובאבות ובבאה
ובבאות, ולא מיאש. אבל
בליסטים ישראל, כיון דכי
מיתו ליה לבית דין אומר
בית דין מי יימר דהאי
ליסטים הוא ומי יימר שזה
חמור אישוי מיאש דאמר
מי יימר דמחזיב ליה כי
דינא. וכיון דמיאש מותר
ליקח מליסטים ישראל.
גויים דריני בגיטין. פי' בכת
בגיאות בלא טענה.